

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 2

voorbeelden van een juist antwoord:

- Tetracycline voorkomt de translatie, waardoor bouwstoffen voor nieuwe cellen niet kunnen worden gemaakt.
  - Doordat er nu geen eiwitten kunnen worden gevormd aan de ribosomen kunnen ook de onderdelen die nodig zijn voor de deling van de bacterie niet worden gevormd.
-
- de eiwitsynthese wordt geremd 1
  - met een juist gevolg dat het stoppen van de vermenigvuldiging van de bacteriën verklaart 1

13 maximumscore 1

voorbeelden van een juist antwoord:

- Hierdoor blijft de immuniteit van het dier optimaal.
- Door de hervaccinatie stijgt de hoeveelheid antistoffen weer.
- Zodat er voldoende geheugencellen aanwezig blijven.
- Om te voorkomen dat ze Q-koortsbacteriën uitscheiden.
- De vaccinatie biedt geen levenslange bescherming.

Opmerkingen

Voor het antwoord dat de Q-koortsbacterie muteert waardoor het vaccin steeds aangepast moet worden, wordt 1 scorepunt toegekend.

Stress versnelt evolutie van Mexicaanse visje

14 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat onder deze omstandigheden ogen een nadeel zijn omdat de aanleg / het gebruik / het onderhoud / de bescherming ervan energie kost (die het organisme ergens anders aan zou kunnen besteden).

Opmerkingen

Voor het antwoord dat overbodige ogen wel kwetsbare lichaamsdelen zijn, wordt 1 scorepunt toegekend.

Voor het antwoord dat ogen schitteren en daardoor te zien zijn voor predatoren, wordt geen scorepunt toegekend.

15 C

16 E

17 B

Vraag	Antwoord	Scores
18	maximumscore 1 2-4-1-3 / 4-2-1-3	
19	maximumscore 3 Uit het antwoord moet blijken dat	
	<ul style="list-style-type: none"> • de stress (van het verhuizen naar de grotten) leidt tot een Hsp90-tekort • (en daardoor) tot meer verkeerd gevouwen eiwitten / tot meer variatie in (de vorm van) eiwitten (waardoor mutaties vaker tot uiting komen) • door selectiedruk de minder aangepaste fenotypes in de populatie (die langdurig in de grotten verblijft) minder overlevingskans/voortplantings-succes hebben (en de genotypische en fenotypische variatie verdwijnt) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Bruin vet

20	maximumscore 2 De bruine vetcel bezit	
	<ul style="list-style-type: none"> • meer/veel mitochondria: daardoor kan snelle/meer verbranding plaatsvinden (en daardoor is er een grotere warmteproductie) • meerdere kleine vetdruppels: door een groter oppervlak is de brandstof / is het vet snel beschikbaar (voor verbranding) 	<p>1</p> <p>1</p>

Opmerking

Als alleen de twee typische kenmerken van de bruine vetcel worden genoemd, wordt 1 scorepunt toegekend.

biologie vwo

Centraal examen vwo

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vwo,

Bij het centraal examen biologie vwo:

Op **pagina 6**, bij **vraag 6** moet:

Opmerking

De schrijfwijze OH in plaats van OH⁻ is hier toegestaan, de termen koolstofdioxide en hydroxide niet.

vervangen worden door:

Opmerking

De schrijfwijzen OH, HO en HO⁻ zijn hier toegestaan, de termen koolstofdioxide en hydroxide niet.

en

Op **pagina 8**, bij **vraag 19**, moeten altijd 3 scorepunten worden toegekend, ongeacht of er wel of geen antwoord gegeven is, en ongeacht het gegeven antwoord.

en

Op **pagina 10**, bij **vraag 25** moet de volgende opmerking worden toegevoegd:

Opmerking

Voor een beschrijving van hoe een effect van (nor)adrenaline op een ander weefsel of orgaan leidt tot een verhoogde warmteproductie in bruine vetcellen, wordt per juiste manier 1 scorepunt toegekend.

en